

La construcció estadística de la cultura

Publicat per [Interacció](#) [1] el 05/11/2015 - 10:32 | Última modificació: 14/07/2026 - 15:26

La producció d'estadístiques culturals sembla una tasca purament tècnica. Aquest document mostra que, abans de comptar la cultura, cal definir-la. I aquesta definició no és neutra: determina què es farà visible, què quedarà fora de l'anàlisi i quina imatge del sector acabaran oferint les dades. Per això aquest text metodològic constitueix una aportació fonamental per entendre els límits i les possibilitats de qualsevol sistema d'informació cultural.

El treball de Valérie Deroin neix en el context de la renovació del marc europeu de les estadístiques culturals impulsada per Eurostat entre 2009 i 2011. L'objectiu és construir un sistema de referència compartit que permeti produir dades comparables entre països europeus i integrar-les en el marc internacional desenvolupat per la Unesco. La qüestió central és aparentment senzilla: què forma part del camp de la cultura? La resposta, en canvi, és extraordinàriament complexa.

L'autora sosté que qualsevol estadística necessita primer delimitar l'objecte que pretén observar. Sense aquesta delimitació no és possible comparar resultats, analitzar tendències ni construir indicadors consistents. En cultura, aquesta operació és especialment delicada perquè les fronteres del sector són canviants. L'aparició de les indústries culturals, el reconeixement dels videojocs, el paper creixent del disseny o l'impacte de la digitalització mostren que allò que una societat considera cultural evoluciona constantment.

?Delimitar el camp cultural significa decidir quins elements entren dins del sistema d'observació i quines relacions es consideren significatives.

Precisament per aquest motiu el document defensa que el camp estadístic no pot derivar simplement dels debats polítics o de les modes conceptuais del moment. Conceptes com "indústries creatives", "economia creativa" o "societat del coneixement" poden resultar útils per orientar polítiques públiques, però la seva elasticitat dificulta la construcció d'un sistema estadístic estable. La funció de l'estadística no és seguir cada canvi discursiu, sinó proporcionar una arquitectura metodològica prou sòlida perquè les dades siguin comparables al llarg del temps. Aquesta és probablement una de les aportacions més rellevants del text.

La proposta europea s'organitza mitjançant el creuament de **deu dominis culturals** amb **sis funcions econòmiques**. Els dominis inclouen patrimoni, arxius, biblioteques, llibre i premsa, arts visuals, audiovisual i multimèdia, arquitectura, publicitat i artesanía artística. Les funcions recorren tot el cicle cultural: creació, producció i edició, difusió i comercialització, conservació, formació i administració o gestió cultural. Aquesta doble estructura permet observar la cultura no només pels seus sectors, sinó també pels processos que els articulen.

Un dels aspectes més interessants és que aquesta classificació evita identificar la cultura exclusivament amb la producció artística. La conservació patrimonial, la formació, la gestió institucional o la difusió també formen part del sistema cultural i, per tant, també han de ser objecte de mesura. Aquesta mirada amplia considerablement les possibilitats d'anàlisi econòmica i sociològica del sector.

El document també recorda que la cultura no constitueix un sector econòmic homogeni. Els seus models de producció, les formes d'organització, els productes i les pràctiques són extraordinàriament diversos i sovint depenen de tradicions nacionals diferents. Aquesta heterogeneïtat explica per què la definició estadística exigeix un esforç permanent d'harmonització internacional sense eliminar les especificitats de cada país.

Des d'una perspectiva actual, el principal valor d'aquest text no resideix tant en la classificació concreta que proposa, sinó en la seva advertència metodològica. Sovint es discuteix sobre la manca de dades culturals o sobre la necessitat de nous indicadors, però amb menys freqüència es planteja una qüestió prèvia: quin concepte de cultura incorporen aquests indicadors? Deroin mostra que tota estadística cultural és inseparable d'una



determinada representació del sector. Mesurar no és simplement registrar una realitat existent, sinó construir-ne una representació operativa. Aquesta idea continua essent especialment pertinent en un moment en què la digitalització, les pràctiques híbrides i les indústries creatives tornen a desplaçar les fronteres del camp cultural. (n. de l'e., 2026)

Referència

Deroïn, V. (2011). *Conceptualisation statistique du champ de la culture*. Département des études, de la prospective et des statistiques.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: recerca cultural

Etiquetes: estudis socials de la cultura

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: economia de la cultura

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2012/construccio-estadistica-cultura>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/deroin-201.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/5607>